

A Méliusz Juhász Péter Könyvtár 2021. évi beszámolója

1. Rövid összefoglaló

A Méliusz legjelentősebb sikere tavaly az volt, hogy a koronavírus járvány kedvezőtlen környezetében is képesek voltunk a könyvtári gépesítés és automatizáció terén komoly eredményeket elérni. A könyvtárhasználati mutatókat a járvány határozta meg: attól függően változott az olvasók aktivitása, hogy éppen milyen korlátozások voltak érvényben. Világossá vált számunkra, hogy a járvány lényegesen megváltoztatta felhasználóink szokásait. A pandémia miatt az emberek bizalmatlanabbak lettek, kevesebben iratkoztak be, akik viszont beiratkoztak, azok intenzívebben vették igénybe szolgáltatásainkat. Olyannyira, hogy 2019-hez képest, amikor még egy kölcsönzés során átlagosan 1,8 dokumentumot vettek ki, ennek száma negyedével 2,3-re nőtt, a járvány csúcsán pedig 3 felett is járt.

Március elején a legszigorúbb korlátozások bevezetésekor bezártak minden kulturális intézményt. Ekkor indítottuk el a könyvkölcsönző automatánkat, amely lehetővé tette, hogy érintésmentesen tudjunk dokumentumokat szolgáltatni. Ezáltal az egyetlen olyan intézmény voltunk hazánkban, amely törvényesen tudta kulturális alapszolgáltatását biztosítani. A lezárások idején olyan sokan igényelték az automatát, hogy szinte azonnal egy másodikat is elindítottunk. Év végén bevezettük az e-cardot, így már mobil alkalmazással is elérhetővé váltak a könyvtári szolgáltatásaink. A könyvkölcsönző automatát ráadásul az e-carddal is igénybe lehet venni.

Eredményeinket ugyanakkor nem csupán a járvány befolyásolta. Intézményünket egy év alatt kétszer is átszervezték. 2021-ben először megkaptuk a város közművelődési tereinek jelentős részét, pályázataikkal és személyi állományukkal együtt, majd ugyanezeket az épületeket és humán erőforrást elvonták tőlünk. Csupán a pályázati feladatok maradtak nálunk. Különösen jelentős sikernek tartom, hogy a gyakori átszervezések és jelentős többletfeladatok ellenére intézményünk meg tudta őrizni integritását. Sőt, új eredményeket és fejlesztéseket volt képes felmutatni.

2. Stratégiai célok végrehajtása

Az állami és önkormányzati feladatainkat az átszervezések ellenére sikeresen elláttuk. A pandémia első évében még ezt nem mondhattuk el, tavaly azonban hiányosságainkat be tudtuk pótolni. Igazi változást a regionális feladatok hoztak, de egyelőre ezek még nem igényelték az intézmény szervezeti átszervezését, képesek vagyunk maradéktalan ellátásukra. Önkormányzati feladataink során számos nehézségbe ütköztünk, elsősorban az átszervezések miatt. Az önkormányzati döntések miatt egész városrészeket voltunk kénytelenek szolgáltatásainkról lekapcsolni. Munkatársainkkal azonban igyekszünk úrrá lenni a helyzeten és megoldást találni az ellátatlan városrészek problémáira is.

A pályázatok, különösen az uniós pályázatok, jelentős többlet terhet róttak az intézményünkre. Kevés olyan volt közöttük, amelyek értelmes célokat szolgáltak, feladatainkat inkább megnehezítették, mint segítették. Különösen igaz ez az átgondolatlan közösségfejlesztési pályázatokra, amelyek csak nyakatekert módon fordíthatók értelmes célokra, ugyanakkor ezek a legnagyobb pályázataink. A City of Literature pályázat volt a leghasznosabb, ugyan sikertelen maradt. Mégis ebből tanultunk a legtöbbet és ennek az elemeit próbáljuk megvalósítani szakmai munkánkban.

3. Szervezet

- a. kompetenciafejlesztés (a kulturális szakemberek továbbképzéséről szóló 32/2017. (XII. 12.) EMMI rendelet alapján)

A kulturális szakemberek továbbképzéséről szóló EMMI rendeletnek megfelelően elkészítettük a 2021. év képzési tervét, amelyet azonban nagymértékben átírt a világjárvány. Munkatársaink folytatták az előző évben megkezdett 120 órás angol nyelvi képzésüket, 1 fő megkezdte a vezetői coach képzést a Debreceni Egyetem Műszaki Karán. Két munkatársunk a Debreceni Egyetem Phd-hallgatója.

4. Infrastruktúra

- a. fizikai terek állapotának változása

A Csapókerti Községi Tér 2021. november 15-én bezárt, az energetikai és teljes belső felújítás előtt álló épületet előkészítettük az átadásra.

A 2020-as átszervezést követően bizonyos városrészekben több szolgáltatóhellyel is rendelkezünk, így a nem a legoptimálisabb feltételekkel rendelkező Homokkerti Fiókkönyvtárunk 2021 tavaszán átköltözött a Homokkerti Községi Térbe, ahova meglévő könyvtári bútorokkal a közösségi tér funkcióinak újragondolásával sikerült július 5-én megnyitni a Homokkerti Könyvtárat és Községi Teret.

Fejlesztettük a Borsos-villa infrastruktúráját (gépesítés, bútorozás stb.), a közösségi termeket képakasztó sínrendszerrel bővítettük.

- b. infokommunikációs (IKT) eszközpark állapotának változása

Lecseréltük az intézmény file szerverét, így 8Tb tárolókapacitással rendelkezik az elsődleges file tárolónk. Emellett üzembe helyeztünk egy 12Tb-os NAS eszközt, kifejezetten a helytörténeti részlegünk adatainak tárolására. Három nagy teljesítményű szünetmentes tápegység beszerzésével a szerverparkunk nagy biztonsággal áthidalja az esetleges áramkimaradásokat.

Kialakítottunk egy dolgozói multifunkciós munkaállomást Központi Könyvtárunkban.

c. egyéb infrastruktúra

Év elején beüzemeltük kültéri kölcsönző automatánkat. Beszerzése az elmúlt időszak egyik legfontosabb fejlesztése volt, amely egyúttal azt az új irányt is mutatja, amelynek megfelelően fejlesztjük szolgáltatásainkat. Az új fejlesztésű eszköz a könyvtár kapcsolatmentes működését támogatja, mely alkalmas a könyvtártagok által előrendelt könyvek/médiumok kiadására, illetve visszavételére.

5. Gyűjteményi információk

a. gyűjteményelhelyezés és gyűjteményfejlesztés

A Méliusz Juhász Péter Könyvtár gyűjteménye több szolgáltatási ponton kerül elhelyezésre. A Központi Könyvtárban található a dokumentum állomány 60 százaléka. 12 fiókkönyvtár és 4 könyvtárpont áll még az olvasók rendelkezésére.

Az egységekben a könyveket szabadpolcon helyeztük el. A központi könyvtár rendelkezik zárt raktárral is, melyben az állománya 40%-a foglal helyet.

2021-ben Kismacs és Nagymacs könyvtárpontok fiókkönyvtárként működtek, majd december 31-én önkormányzati döntés alapján megszűntek a Homokkerti Könyvtárral együtt.

Dokumentum beszerzésre fordítható keretünk költségvetési forrásból, ODR és Érdekeltség-növelő támogatásból tevődött össze. 2021-ben költségvetési keretünk az előző évihez hasonló volt. Az ODR és Érdekeltség-növelő támogatás mértéke emelkedett.

Számlák alapján a gyarapításra fordított összeg: könyv és egyéb dokumentum beszerzésre 41.270.889 forint, folyóirat rendelésre: 5.919.942 forint. Adatbázis előfizetésre 2.187.616 forintot költhettünk el, amely majd kétszerese a 2020-ban kifizetett összegnek. Helyismereti Gyűjteményünk 65 könyvaukción és antikvárimból beszerzett dokumentummal gazdagodott.

Állományunk ajándékként és kötelespéldányként kapott dokumentumokkal is gyarapszik. Az NKA könyvtár támogatási program keretében 673 darab dokumentum érkezett intézményünkbe. Helytörténeti Gyűjteményünk a Csapókerti Közösségi Házról és a Múterem Galériáról 4941 fényképet kapott.

2021-ben 22.458 dokumentumot vettünk állományba a Méliusz Könyvtár, és 8.761 példányt a KSZR részére. A munkafolyamatok átszervezésével 16 napra csökkentettük az új dokumentumok olvasók számára hozzáférhetővé válásának időtartamát.

A tárgyévben 13.792 dokumentum törlésére került sor.

b. gyűjteményfeltárás

A dokumentumok feltárása, nyilvántartása a HunTeka integrált könyvtári rendszerben történik, HunMarc adatcsere formátum szabvány szerint.

Könyvtári rendszerünkben a bibliográfiai és példányrekordok automatikusan töltődnek át a MOKKA/ODR adatbázisba, melynek segítségével az ország bármely pontjáról könnyen és gyorsan visszakereshetővé válnak.

Intézményünk munkatársai évek óta részt vesznek a MATARKA adatbázis építésében. 10 folyóirat 1017 rekordját vitték fel a tavalyi esztendőben.

c. állományvédelem

2021 folyamán 8 könyvtárban végeztünk állományellenőrzést, mely az állomány 77 százalékát érintette. A Központi Könyvtárban az RFID címkék beolvasásával végeztük az ellenőrzést, mely jelentősen meggyorsította a munkafolyamatot.

A Központi Könyvtár mellett az év folyamán a Józsi Könyvtár dokumentumaiba is elkezdtük a rádiófrekvenciás biztonsági kódok elhelyezését.

Könyvkötő kollégánk készíti el a születésnapú újságokat is.

d. digitalizálás

A TOP-6.9.2-16 *A helyi identitás és kohézió erősítése* című pályázat során a Debrecen közösségi életét megőrkítő könyvek, aprónyomtatványok, mikrofilmek és fényképek kerültek digitalizálásra. Összesen 14,422 db, melyből 1163 tételről bibliográfiai leírás is készült.

6. Szolgáltatások (változások, trendek)

a. célcsoportok számára (gyermekek, hátrányos helyzetűek, nemzetiségek, zenét kedvelők stb.) kialakított szolgáltatások eredményei

Konténer Könyvtárunkat május 12. és október 9. között helyeztük ki a város különböző pontjaira. Hét helyszínen fogadtuk a látogatókat kézműves foglalkozásokkal, színes programokkal, ingyenes beiratkozással és dokumentumkölcsonnéssal. A mobil minikönyvtár 89 napot volt nyitva.

b. helyben elérhető szolgáltatások

A járványügyi korlátozások miatt március 8-tól további rendelkezésig a könyvtár személyes találkozást igénylő szolgáltatásai szüneteltek, de március 9-én működésbe helyeztük az első **Locker - Könyvkölcsönző automatát** a Központi Könyvtár épülete előtt. Az országsszerte egyedülálló eszköz segítségével személyes találkozás nélkül, nyitvatartási időn túl is lehet kölcsönözni és dokumentumot visszahozni. Március 26-án a fokozott felhasználói igények miatt kihelyeztük a második automatát.

Az eszközök 298 napot működtek, ez alatt 1531 olvasónk kölcsönzött 3552 dokumentumot, és 1476 olvasónk hozott vissza 5445 dokumentumot a Lockerbe.

Önkölcsönzőnk segítségével a Központi Könyvtárban az olvasó saját maga ki tudja kölcsönözni a kiválasztott dokumentumokat. Idén új funkcióval bővült az eszköz, így már a visszahozott könyveket is le tudják adni az olvasók.

c. távolról elérhető szolgáltatások

Januárban lehetővé tettük az online beiratkozást, amely segítségével otthonról is el lehet indítani a regisztrációs folyamatot. Az olvasójegyet a zárva tartás alatt postán juttattuk el az olvasókhoz, nyitás után már személyesen lehetett átvenni. 2021-ben 286 online beiratkozó volt.

Februárban lehetővé tettük, hogy a középiskolás diákok online is végezhesék iskolai közösségi szolgáltatukat. Könyv és filmajánlókat vártunk tőlük írásban, illetve illusztrációkat olvasmány- vagy filmélmény alapján. 24 diák támogatta így önkéntesen könyvtári munkánkat.

Novembertől elérhető a Quilto eCard mobil applikációja, melynek segítségével hosszabbítani lehet a dokumentumok lejáratát, keresni a katalógusban, több olvasójegyet együttesen kezelni, értesítéseket kérni a kölcsönzések lejáratáról vagy előjegyzett könyvek átvételéről. Az applikáció segítségével ott lehetünk az olvasó zsebében.

d. közösségi szolgáltatások: rendezvények, klubok, képzések, kiállítások

2021-ben a 18. alkalommal megrendezett Debreceni Költészeti Fesztivált a járványhelyzet miatt online formában rendeztük meg. Offline programelemként megtartottuk a Cake poetry elnevezésű akciónkat, amelynek keretében Pilinszky Jánosra emlékezve az ő verseiből vett rövid idézeteket kínáltunk kis papírtekercseken a debreceni kávézóknak. A *Nagyítás – Közelítések Tar Sándorhoz az eddig publikálatlan levelezése alapján* című beszélgetésen Böhm Gábor, Deczki Sarolta és Kálai Sándor vett részt. *Lehull az ékezet* című beszélgetésünkön Márai Sándor *Halotti beszéd* és Domonkos István *Kormányeltörésben* című verséről esett szó Kulcsár-Szabó Zoltán, Kun Árpád és Lapis József részvételével online formában.

A Debreceni Ünnepi Könyvhétet a júniusi időpont helyett szeptember elején rendeztük meg. Az esemény díszvendége Garaczi László volt, összesen több mint 25 könyvbemutató és más irodalmi rendezvény kapott helyet a Csapó utcán. A programok között színházi, képzőművészeti, gyerek- és szórakoztató irodalommal kapcsolatos elemek is fontos szerepet kaptak.

Kevéssel a könyvhét után indult a második Térey Könyvünnep programsorozata, amelynek hangsúlyos eleme volt a Borbély Szilárd irodalmi alakjának megidézése: a Debreceni Irodalom Házában Tamus István kiállításával, a Déri Múzeumban a *Kafka fia* című könyvének bemutatójával emlékeztünk rá amellet, hogy Térey János szülőházánál koszorút helyeztünk el, a *Boldogh-ház, Kétmalom utca* című posztumusz megjelent regényéből készült sétaszínházi előadásnak pedig megtartottuk ősbemutatóját.

A Debreceni Irodalmi Napok kiemelt témája a figyelem volt. A 2020-as és 2021-es év Alföld-díjasai átvették kitüntetésüket az Alföld folyóirat szerkesztőinek laudációi után. Bemutattuk még Fenyő D. György *Útikalauz a vershez* és Bartók Imre *Lovak a folyóban* című könyvét.

e. online felületek (honlap, közösségi média)

Könyvtárunk immár elérhető a Qulto eCardon keresztül.

Az online beiratkozási lehetőségről ld. a 6. c. pontot. Honlapunk „ráncfelvarráson” esett át. Itt indítottuk útjára Megyefoglaló játékunkat, virtuális kiállításokat tettünk elérhetővé, valamint Debreceni Utcanevek címmel videósorozatot indítottunk Youtube-csatornánkon. Instagram oldalunknak, melyen keresztül programjainkat és legújabb könyveinket népszerűsítjük, ugrásszerűen nőtt a követőtábor. 50 Facebook oldalunk egész évben naprakész, aktív volt.

f. területi ellátás (bővebben kifejtve a 11. pontban)

Hajdú-Bihar megye 81 településéből 31-ben nyilvános könyvtár, 50-ben KSZR szolgáltató hely működik. Szolgáltatásaink súlypontját áthelyeztük a nyilvános könyvtárakra, ahol sokkal több támogatást nyújtottunk. Látjuk a szakemberek hiányát, lemaradásukat, a nem megfelelő szakmai döntéseket. Több alkalommal kellett a fenntartókkal tárgyalni, hogy személyi és infrastrukturális szempontból is biztosított legyen a megfelelő könyvtári ellátás. A továbbképzéseket és a műhelynapokat nem tudtuk megtartani a járványhelyzet miatt. Új szolgáltatásként négy településen helyeztünk ki könyvkölcsönző automatákat a KSZR-ben (Bocskai kert, Biharnagybajom, Mikepércs és Tiszacsege).

7. Minőségirányítás

a. használói elégedettségmérés

Elégedettségmérést végeztünk érkezett folyóiratainkról a Központi Könyvtárban, melynek eredményét a következő időszak rendeléseinél veszünk figyelembe, egyúttal további igényfelmérést végeztünk.

Szélesebb körben, a legnagyobb közösségi platformon, a Debrecenhez kapcsolódó, 107 e tagot számláló privát csoportban végeztünk igényfelmérést a helytörténeti jellegű dokumentumok, ismeretek iránt. A cél egy új célközönség megszólítása volt, a helytörténeti gyűjteményünk népszerűsítése, és előkészítése új, erre a gyűjteményrészre alapozó szolgáltatások bevezetésének.

- b. települési könyvtárak minősítésének koordinációja, előkészítése (a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL törvény 66 §. j) pontja alapján)

A megyében a 31 nyilvános könyvtár közül egy sem készült 2021-ben a Minősített Könyvtári Cím pályázat beadására. A könyvtárak főleg személyi feltételek romlása miatt nem tudnak időt fordítani a minőségbiztosítási feladatok elvégzésére. Az osztály iránymutatást adott, és segítette a felkészülést a minőségbiztosítás alapvető, minimális követelményeinek teljesítéséhez.

8. Tudományos kutatás és kiadványok

Az elmúlt évben a következő publikációkat jegyezték munkatársaink:

- Herczeg Ákos: Visszatérés a nyelvbe. Én-figurációk Ady Endre költészetében Alföld Alapítvány / Méliusz Juhász Péter Könyvtár, Debrecen, 2021
- Herczeg Ákos: „Lassú ellenfényben, eltelik”. In.: Élet és irodalom, LXV. évfolyam, 34. szám, 2021. augusztus 27.
- Herczeg Ákos: Ablakon át a szavakba. In.: Műút, 2021/079
- Horog Máté, Horogné Szatmári Alexandra: Alföldi "Szellemes" Históriák avagy Képtelenségek Képes Gyűjteménye City-Legends.Com (magánkiadás)

A könyvtár kollégái által tartott előadások:

- Pogrányi Péter – „Sarkadi Imre emlékezete” című rendezvényen. 2021.10.21 – Debrecen
- A Könyvtár- és Információtudományi Társasággal közösen szerveztük meg 2021. november 29-én az **Adataalapú döntéshozatal a könyvtárakban** című szakmai konferenciát, melynek helyszínéül a Központi Könyvtára szolgált.
- Balmazújvárosi könyvtárvezetői pályázat elbírálásánál végzett szakértői tevékenységet Csobán Róbert munkatársunk.

9. Partnerségi együttműködések

- a. kiemelt téma: könyvtári, közgyűjteményi, közművelődési, közoktatási együttműködés és az önkéntesség

Általános szolgáltatásaink folyamatos működését segítő partnereink között szerepel Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata, több megyei és városi könyvtár, oktatási intézmény, szakmai és civil szervezet.

2020-hoz képest jelentős változást hozott Debrecen kulturális életének átszervezése. A Debreceni Művelődési Központ (DMK) megszűnt, melynek következtében a könyvtárhoz került 7 szolgáltatóhely. Új együttműködések kötöttünk, melyek közművelődési feladataink el-
látását erősítették. 2021-ben 194 partnerrel kötöttünk együttműködési megállapodást, ami 138 százalékot jelent az előző évhez képest. A közös munka 603 rendezvényt eredményezett városszerte, amely már csak azért is jelentős, mert a vírushelyzetből kifolyólag csak az év második felében indulhatott be offline térben a rendezvényszervezés.

A konténerkönyvtár különleges adottságai új együttműködések hoztak a Könyvtárnak: ki-
települtünk többek között a Zsuzsi Erdei Vasúthoz, valamint a Kerekestelepi Fürdőbe is.

Egységeinkben fogadjuk nemcsak a könyvtár szakos hallgatókat gyakorlati oktatásra, hanem a szociálpedagógus diákokat is, a projektszemlélet elsajátítására, pályázati ismereteik bőví-
tésére.

A járvány enyhülésével visszatértünk a személyes jelenléthez a közösségi szolgálat teljesí-
tésénél. A megye 46 középiskolájával van együttműködésünk, de még dunántúli iskolából is érkezett tanuló.

10. PR/marketing/kommunikáció eredményei

a. a könyvtár megjelenése médiumokban

Kevesebb nyitva tartott nap és kevesebb rendezvény ellenére sem volt számottevő a Méliusz Juhász Péter Könyvtár megjelenésének csökkenése a médiumokban a veszélyhelyzet előtti időszakhoz képest.

Sikeresen integráltuk a könyvtári funkciókat nem ellátó szolgáltatóhelyeinket intézmé-
nyünkbe a médiakommunikációban.

A TOP-6.9.2-16 *A helyi identitás és kohézió erősítése* című pályázati forrásból szervezett rendezvényeink kiemelkedően nagy figyelmet kaptak az újságok hasábjain és az online tér-
ben.

b. lépések az intézményről alkotott kép pozitív formálásához (pl. arculat, kommu- nikáció)

A Méliusz honlapján tervezett változtatásokat elvégeztük, így olvasóink még könnyebben
tudnak tájékozódni. A redundancia csökkentését további módosításokkal folytatjuk.

Pályázati forrásból egységes, információgazdag táblákat és eligazító térképeket készítettünk
a Központi Könyvtár részlegei számára.

Facebook-oldalainkon is az egységes arculatot helyezzük előtérbe, ami új szolgáltatóhelye-
ink esetében szintén segítség volt Debrecen lakosságának.

11. A megyei hatókörű városi könyvtár a megye területén működő települési könyvtárakat érintő állami feladatairól szóló összefoglaló

- a. a megyei kötelespéldányokkal, a digitalizálással, a gyűjteményét feltáró elektronikus katalógus építésével kapcsolatos feladatokról,

A beérkező kötelespéldányokat továbbra is eljuttatjuk a megye könyvtáraiba. A közös KSZR adatbázis építése folytatódott. A szolgáltató helyek retrospektív állományfeldolgozását bővítettük újabb két település bekapcsolásával a rendszerbe. A kölcsönző automaták kihelyezésével további településeken bevezettük az elektronikus kölcsönzést.

A Hajdú-Bihar megye területén működő nyomdákkal folyamatos kapcsolatot tartunk fenn. A helyi vonatkozású kötelespéldányok megküldték. A nem Hajdú-Bihar megyére vonatkozó kötelespéldányokat továbbítjuk az adott megyei hatókörű városi könyvtárba, jellemzően Szabolcs-Szatmár-Bereg megyébe.

Fórum Hungaricum programnak köszönhetően a hajdú-bihar megyei településekkel kapcsolatos aprónyomtatványok digitalizálása zajlik, kivéve Debrecen.

A TOP-6.9.2-16 *A helyi identitás és kohézió erősítése Debrecenben* című projekt keretében a debreceni vonatkozású könyvek, aprónyomtatványok, fotók, fotónegatívak digitalizálása zajlik célterületi bontásban.

- b. a megye területén működő könyvtárak együttműködésének szervezésével kapcsolatos feladatokról,

Hajdú-Bihar megye területéről 81 települést lát intézményünk Megyei Szolgáltatások Osztályának munkatársai. 2021-ben több alkalommal ajánlottunk pályázatokat, véleményeztünk SZMSZ-t, segítettünk intézményátalakítási kérdésekben. A statisztikai adatszolgáltatás keretében 122 könyvtár adatát gyűjtöttük és továbbítottuk. A nemzetiségi ellátás keretében az OIK és az EMMI segítségével 66 eFt értékben 13 dokumentummal tudtuk gyarapítani a nemzetiségi gyűjteményt fenntartó könyvtárak állományát. Szakmai napokat a kialakult helyzet miatt nem tartottunk, de levelezőlistánkon folyamatosan tájékoztattuk a könyvtárosokat. Új partnerrel kötöttünk megállapodást: a berettyóújfalui Büntetés-végrehajtási Egységügyi Központtal.

- c. a települési könyvtárak tevékenységét segítő 2021-ben nyújtott szolgáltatásokról,

2021-ben a módszertani tanácsadáskor továbbra is a telefonos és az online módon történő kapcsolattartás volt a jellemző a járványhelyzet miatt, de nélkülözhetetlen a személyes látogatás. A könyvtárszakmai ismeretek hiánya, a szakember hiány komoly nehézségeket ró az ágazatra. Immár a nyilvános könyvtáraknál is jelentkezik a szakemberhiány. Nem tudjuk betartatni a jogszabályi előírásokat, mely szerint nyilvános könyvtárba felsőfokú könyvtáros

végzettségű szakembert kell alkalmazni. Értesítettük a könyvtárakat a jogszabályi és szakmai változásokról. Az állományellenőrzéseknél és -apasztásnál nyújtottunk szakmai segítséget Püspökladányban, Nyírmártonfalván és Vámospercsen. Intézményvezetői pályázatot bíráltunk Balmazújvároson. Továbbra is segítettük a járványügyi intézkedések betartását.

A KSZR-ben 2021-ben 50 települést láttunk el. Személyi változás miatt 6 településen leltároztunk és tanítottuk be az új könyvtárost. Az állományok leválogatását 6 településen (Bagamér, Bihartorda, Bojt, Csökmő, Gáborján, Sáp) végeztük el, több mint tízezer dokumentumot selejteztünk, átlagosan 18 százalékos volt a törlés aránya. Könyvtárépület-felújítás miatt három helyen vettünk részt a költözésben és a könyvtári rend kialakításában. 2021-ben újraindult a KönyvtárMozi szolgáltatás.

d. az iskolán kívüli könyvtári továbbképzést és szakképzés végzéséről

Négy településen (ld. 6. f.) üzembe állított könyvautomata használatával kapcsolatban szerveztünk továbbképzéseket. A személyi változásokat érintő településeken pedig betanítottuk az új könyvtárost. Könyvtári gyakorlati helyszíneként a segédkönyvtáros képzést végző két KSZR-ben dolgozó könyvtárost mentoráltunk.

e. a települési könyvtárak fejlesztésének koordinációjáról, az ennek keretében megtett javaslatokról

Az NKA szakmai eszközfejlesztés pályázatához négy település (Berettyóújfalu, Hajdúnánás, Nádudvar, Vámospercs) esetében koordináltuk a berendezési tervek elkészítését és szakvéleményt készítettünk a pályázathoz.

f. a helyismereti dokumentumok elektronikus hozzáférhetővé tételével kapcsolatos elvégzett feladatokról

A könyvtár helytörténeti gyűjteménye és fotótára végzi a helyismereti dokumentumok feldolgozását és feltárását, melyek hozzáférhetőek és visszakereshetők a JADOX Hajdú-Bihar megyei közös helyismereti gyűjteményben. Az adatbázis a könyvtár honlapján elérhető: <http://jadox.meliusz.hu/jadox/portal/>

A TOP-6.9.2-16 *A helyi identitás és kohézió erősítése Debrecenben* című projektben a digitalizált dokumentumok feldolgozása a HUNTEKA adatbázisban történik. A programban 4 fő foglalkozott digitalizálással.

A „Hajdú-Bihar megye és Bihar vármegye helytörténeti emlékei” online katalógusban Hajdú-Bihar megye települések (kivéve Debrecen) és partiumi települések válogatott fotóanyaga található. Az eredeti dokumentumok a Helyismereti Gyűjteményben hozzáférhetőek. A projekt az Országos Széchényi Könyvtár együttműködésével valósult meg.

12. A koronavírus-járvány okozta változásokról

- a. a pandémia hatására kialakított új szolgáltatások milyen mértékben befolyásolták a szolgáltatási környezetet és ezek milyen módon voltak fenntarthatóak a 2021-es évben?

A Méliusz Juhász Péter Könyvtár az elmúlt két, pandémiával sújtott évben szolgáltatásait az igényekhez és a körülményekhez próbálta igazítani. A világjárvány alatt számos terv megvalósult. Lehetőség van immár online beiratkozással kapcsolódni intézményünkhöz. Központi Könyvtárunknál két könyvkölcsönző automatát helyeztünk üzembe, míg megyei szinten négyet. Ezzel megvalósult az érintkezésmentes kölcsönzés, valamint a nyitvatartástól független kölcsönzés. Intézményünk elérhetővé vált a Qulto eCard applikáción keresztül is, így mobiltelefon segítségével lehet keresni a katalógusunkban, több olvasójegyet együtt kezelni, értesítéseket kérni kölcsönzés lejárataról, előjegyeztetni, sőt olvasójegy hiányában kölcsönözni.

A rendezvények fizikai megvalósulásának hiányában online térben gondoskodtunk látogatóink igényeiről. Elindult Megyefoglaló játékunk. Virtuális kiállítások készültek, melyek az online térben tették elérhetővé helytörténeti részlegünk állományát. Debreceni Utcanevek címmel videósorozat indult a város története iránt érdeklődők részére.

- b. hogyan befolyásolta a világjárvány az intézmény meglévő stratégiáját, illetve a középtávú stratégiai tervezést?

A veszélyhelyzet miatt eltértünk stratégiánktól. Fejlesztéseink a terveknel hamarabb valósultak meg. Az online beiratkozás lehetőségén, a könyvkölcsönző automaták üzembe helyezésén és az applikáción már dolgoztunk. A bezárás és később a korlátozások viszont azt eredményezték, hogy ezek a fejlesztések kerültek előtérbe. Fő célunk az volt, hogy gondoskodjunk a zavartalan dokumentumszolgáltatásról. Újításainknak köszönhetően alapszolgáltatásunk a korlátozások ideje alatt sem szünetelt.

Debrecen Megyei Jogú Város Közgyűlése 64/2020. (VII. 2.) határozatával átszervezte a közművelődési és könyvtári ellátást, 128/2020. (X.22.) határozatával pedig megszüntette a Debreceni Művelődési Központot, így a TOP (TOP 6.9.1; TOP 6.9.2; TOP 6.3.2), pályázati projektek megvalósításának feladatait is megkaptuk. Intézményünkre Kollégáink áldozatos munkájának köszönhetően eredményesen zárhattuk az évet, és Debrecen lakossága profitálhatott igazán a rendezvényekből és programokból.